Адыгэ макъ

№ 87 (20600)

2014-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ

ЖЪОНЫГЪУАКIЭМ и 16

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЛIышъхьэм иIофшIэгъу зэIукIэгъухэр

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхьаматэу Бэгъушъэ Адам зипэщэ лIыкIо купым тыгъуасэ IукIагъ. Iофтхьабзэм хэлэжьагъ АР-м лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр.

щыIагъэх, анахьэу зыгъэгумэкIыхэрэ упчIэхэм къащыуцугъэх.

— ЖъоныгъуакIэм и 21-м Iофтхьабзэу зэхэтщэщтхэр рэхьатэу, шэпхъэшIухэм адиштэу рекIокIынхэ фае. Адыгеим щыпсэурэ цIыфхэм азы-

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Апэрэ Iофыгъоу Бэгъушъэ Адам къыIэтыгъэр жъоныгъуакIэм и 10-м чэщ хэкIотагъэм къалэу Краснодар дэт шхапIэхэм ащыщ горэм зынэгу ихъогъэ бзэджашIэхэр къычIэбанэхи, лажьэ зимыIэ адыгэ кIалэм шъобж хьылъэхэр зэрэтыращагъэхэр, ащ ыпкъ къикIыкIэ нэужым идунай зэрихъожьыгъэр ары. Мы тхьамыкIагъоу къэхъугъэм Адыгэ Хасэри, республикэм щыпсэурэ цIыфхэри лъэшэу зэрэзэридзагъэхэр, бзэджэшIагъэ зезыхьагъэхэр къэгъотыгъэхэу, атефэрэ пшъэдэкIыжьыр ягъэхьыгъэн зэрэфаер А. Бэгъушъэм къыIуагъ.

— Мы тхьамыкIагъоу къэхъугъэр хэбзэгъэуцугъэм диштэу хэбзэухъумэкIо къулыкъухэм, следствием зэхафын фае. Ар зэрэлъыкIуатэрэм лъыплъэнэу зыфэзгъэзэщт АР-м хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ иминистерэ. БзэджэшIагъэм лъапсэу фэхъугъэр тымышIэу гущыIэ лъэшхэр тшIынхэр, лъэпкъ е дин зэгурымыIоныгъэм етпхыныр тэрэзыIоп. БзэджэшIагъэ зезыхьагъэхэм пшъэдэкIыжь ахьын зэрэфаем щэч хэлъэп, арэущтэуи зэрэщытыщтым сицыхьэ телъ, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан.

Кавказ заор заухыгъэр илъэси 150-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ шъыгъо-шIэжь Iофтхьабзэу зэхащэщтхэм Адыгэ Хасэм хэтхэр нэужым къатегуфагу илъ зыкIыныгъэмрэ ныбджэгъуныгъэмрэ гъэпытэгъэнхэм ар фэIорышIэным мэхьанэшхо иI. Iэдэб, цIыфыгъэ тхэлъэу тызекIомэ, тызфызэрэугъоигъэр цIыфхэм къагурыIомэ, тшIэрэр хьаулыещтэп, — къыIуагъ АР-м и ЛIышъхьэ зэфэхьысыжьхэр къышIызэ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу ыкIи ихьакIэхэу лъытэныгъэ зыфэтшIыхэрэр!

Кавказ заор заухыгъэр илъэси 150-рэ зэрэхъурэм, я XIX-рэ лIэшIэгъум щыIэгъэ Кавказ заом хэкIодагъэхэр агу къызыщагъэкIыжьырэ Мафэм афэгъэхьыгъэ митингыр 2014-рэ илъэсым жъоныгъуакIэм и 21-м сыхьатыр 18.00-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкIощт.

Iофтхьабзэм шъухэлэжьэнэу шъукъетэгъэблагъэ.

ЗэхэщакIо комитетыр.

Адыгеир лъэныкъуабэмкIэ апэрэхэм ащыщ хъугъэ

БлэкIыгъэ илъэсым ыкIи тызыхэтым пыкIыгъэ уахътэм республикэм социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэу ышIыгъэхэм нахь игъэкIотыгъэу гъэзетеджэхэр ащыдгъэгъуазэхэ тшIоигъоу ащ фэгъэхьыгъэ игъэкIотыгъэ зэхэсыгъоу мы тхьамафэм Правительствэр зычIэт Унэм щыкIуагъэм джыри зэ къыфэтэгъэзэжьы.

Анахь шъхьаIэхэу ащ къыщыхагъэщыгъэхэр хахъоу республикэм ышIыхэрэмкIэ Урысыем я 6-рэ чIыпIэр зэрэщиубытыгъэр, бюджетым епхыгъэ Iофхэр анахь дэгъоу зэхэзыщэрэ субъект 23-мэ ащыщ зэрэхъугъэр, зэхэт бюджетыр хахъохэмкIэ сомэ миллиард 16,4-м зэрэнэсыгъэр, промышленностым хэхъоныгъэу ышIырэм къызэрэщымыкIагъэр (ащ ииндекс 103,3-рэ зэрэхъурэр) арых. АР-м и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан зэхэсыгъор къызэIуихызэ, экономикэм ыкIи социальнэ лъэныкъохэм хэхъоныгъэ ашIыным фэгъэпсыгъэу Iофышхо зэшIохыгъэ зэрэхъугъэм ишIуагъэкIэ ащ фэдэ гъэхъагъэхэм апэрэу республикэр къызэрафэкIуагъэр къыхигъэщыгъ.

(ИкIэух я 2-рэ н. ит).

Тигъэзетеджэ лъапIэхэр!

2014-рэ илъэсым иятIонэрэ илъэсныкъо кIэтхэгъу уахътэр макIо. Урысыем и Почтэ икъутамэу АР-м щыIэм къышIыгъэ кIэтхапкIэхэр шъугу къэтэгъэкIыжьых:

52161-рэ индекс зиIэмкIэ — **сомэ 892-рэ чапыч 62-рэ** (гъэзетыр тхьамафэм тфэ къыдэкIы).

В2161-рэ индекс зиIэмкIэ — **сомэ 884-рэ чапыч 92-рэ.**

52162-рэ индекс зиIэмкIэ — **сомэ 874-рэ чапыч 50-рэ.**

14289-рэ индекс зиIэмкIэ — **сомэ 260-рэ чапыч 46-рэ** (гъэзетыр тхьамафэм зэ, бэрэскэшхо мафэм, телепрограммэр игъусэу къыдэкIы).

Мыекъуапэ дэт организациехэм **экземпляр 15-м** къыщымыкIэу къыратхыкIымэ, зы экземплярым ыосэщтыр **сомэ 200.** Ащ редакцием кIегъатхэх ыкIи афещэжьы. «Адыгея-Интерсвязь» зыфиIорэ организацием ищапIэхэу Мыекъуапэ дэтхэм илъэсныкъомкIэ кIэтхапкIэу щыряIагъэр — **соми 150-р** — къэнэжьы. Гъэзетыр къызщыратхыкIырэ киоскым ежь-ежьырэу чIахыжьы. Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакцие дэжь щыт киоскыми **соми 150-кIэ** тигъэзет шъущыкIэтхэн шъулъэкIыщт.

ШъунаIэ тешъотэгъадзэ!

ЖъоныгъуакIэм и 15-м къыщегъэжьагъэу **и 31-м нэс** «Урысые Почтэм» акцие зэхещэ. А уахътэм къыкIоцI тигъэзет къизытхыкIыхэрэм шIухьафтынхэр почтэм къафигъэшъошэщт.

Редакциер

*Хахъоу республикэм ышIыхэрэмкIэ Урысыем я 6-рэ чIыпIэр щиубытыгъ, бюджетым епхыгъэ Iофхэр анахь дэгъоу зэхэзыщэрэ субъект 23-мэ ащыщ хъугъэ, зэхэт бюджетыр хахъохэмкIэ сомэ миллиард 16,4-м нэсыгъ, промышленностым хэхъоныгъэу ышIырэм къыщыкIагъэп (ащ ииндекс 103,3-рэ зэрэхъурэр).

Адыгеир лъэныкъуабэкIэ апэрэхэм ащыщ хъугъэ

(ИкIэух).

Нэужым АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Муратэ социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэхэм афэгъэхьыгъэ гущыIэу къышIыгъэм пстэури игъэкIотыгъэу къыщигъэлъэгъуагъ. Лъэныкъо пэпчъ хэхъоныгъэу е Iоф джыри зыдэпшIэн фаеу иIэхэм ар къащыуцугъ. Республикэм ахъщэ IэпыIэгъоу къыфакIорэр процент 44-м нэсэу къеIыхыгъ, илъэси 7-кIэ узэкIэIэбэжьымэ ар процент 61-рэ хъущтыгъэ. ЦIыфхэм мылъкоу къаIэкIахьэрэр 2012-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, проценти 106,5-кIэ нахьыбэ зэрэхъугъэри социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэхэм яшыхьат шъхьаIэу зигугъу къышIыгъэхэм ащыщ. ЦIыфхэм къаIэкIахьэрэр нахьыбэ зэрэхъугъэм къыхэкIыкIэ, щапIэхэм, шхапIэхэм, фэIо-фашIэхэр зыщагъэцакIэхэрэм федэу къахьырэми хэпшIыкIэу хэхъуагъ. Арэу щытми, бэдзэршIыпIэм нахьыбэу зиушъомбгъун, нэкъокъогъоу ащ зэдитыр нахьыбэным, республикэм ипредприятиехэм япродукцие нахьыбэу ащыIуагъэкIыным Iоф дэшIэгъэн фаеу зэрэщытым Премьер-министрэм къыкIигъэтхъыгъ.

Республикэм иэкономикэ нахьыбэу хэхъоныгъэ езыгъэшIырэ мэкъумэщ хъызмэтым блэкIыгъэ илъэсми къызэрэщымыкIагъэр Правительствэм ипащэ къыхигъэщыгъ. Ащ зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм, шIыкIакIэхэр щыгъэфедэгъэнхэм республикэ пащэхэм лъэшэу Iоф дашIэ. ЧъыгхатэхэрнахьыбэуагъэтIысхэмэ, фэбэпIэ комплексхэр нахьыбэу агъэуцухэу хэтэрыкIхэм ялэжьын зиушъомбгъумэ, былымхъуным зыкъырагъэIэтыжьымэ мымакIэу федэ республикэм къызэрэфахьыщтыр, инвестициеу республикэм къыхалъхьэрэми зэрэхэхъощтыр къыхигъэщыгъ. Бизнес цIыкIум ыкIи гурытым зягъэушъомбгъугъэным ылъэныкъокIэ шIагъэ хъугъэри макIэп. Мы лъэныкъом щылажьэхэрэм къэралыгъо IэпыIэгъу агъотыным фэгъэпсыгъэ шIыкIэ зэфэшъхьафхэр агъэфедэхэзэ, блэкIыгъэ илъэсым предпринимательствэм епхыгъэ объект 970-мэ ахъщэ IэпыIэгъу аратыгъ, ащ пстэумкIи сомэ миллион 254-м ехъу пэIуагъэхьагъ.

Джащ фэдэу объект зэфэшъхьафхэм яшIын ыкIи ягъэцэкIэжьын блэкIыгъэ илъэсым сомэ миллиарди 2-м ехъу тырагъэкIодагъ ыкIи пстэумкIи объект 41-рэ аухи, атIупщыгъ. Джащ фэдэу спортым ыкIи физкультурэм япхыгъэу объект 33-рэ республикэм щагъэуцугъ е гъэцэкIэжьыгъэ хъугъэ. Гъэстыныпхъэ шхъуантIэр цIыфхэм аIэкIэгъэхьэгъэным ылъэныкъокIэ Адыгеир пэрытныгъэр зыIыгъ субъектхэм ащыщ. Бюджетым щыщ мылъку мымакIэу ащ пэIохьэ. Ащ имызакъоу, инфраструктурэм инэмыкI лъэныкъуабэми Iоф адашIэ. Ахэм зэу ащыщых гъогухэмрэ лъэмыджхэмрэ. БлэкIыгъэ илъэсым пстэумкIи федеральнэ мэхьанэ зиIэ гъогу километрэ 77-рэ агъэцэкIэжьыгъ, лъэмыджитIу ыкIи зы гъогу зэхэкIыпIэ аухи, атIупщыгъэх. Инфраструктурэр зэтегъэпсыхьагъэмэ инвесторхэмкIэ нахь хъопсагъо зэрэхъущтыр, IофшIэкIэ амалышIухэр зыдэщыIэр нахьыбэу къызэрэхахыщтыр къыдалъытэнышъ, инвестиции площадкэхэм ягъэхьазырын нахь чанэу Iоф дашIэнэу муниципальнэ образованиехэм япащэхэм къариIуагъ. 2012-рэ илъэсым зекIоным епхыгъэу зэкIэмкIи 118-рэ предприятиеу республикэм итыгъэр, блэкIыгъэ илъэсым ар 160-м ехъугъ. Ащ ишIуагъэкIэ хэбзэIахьэу къатырэми къыхэхъуагъ, зекIоу къеблагъэрэм е экскурсие къакIорэм ипчъагъи нэбгырэ мин 300-м ехъугъ.

*Республикэм ахъщэ IэпыIэгъоу къыфакIорэр процент 44-м нэсэу къырагъэхьын алъэкIыгъ, илъэси 7-кIэ узэкIэIэбэжьмэ ар процент 61-рэ

АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковам социальнэ хэхъоныгъэхэм афэгъэхьыгъэ гущыIэу къышIыгъэм гъэсэныгъэм ылъэныкъо гъэкIэжьыгъэным епхыгъэ IофтхьабзэхэргъэцэкIагъэ зэрэхъугъэр, кIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэмкIэ Iофыгъоу щыIэхэм ядэгъэзыжьын зэрэзэшIуахыгъэр нахьыбэу къыщыхигъэщыгъэх. БлэкIыгъэ илъэсым кIэлэцIыкIу IыгъыпIищ чIыпIэ 1495-рэ хъоу атыгъ, ар агъэнэфэгъагъэм нахьи чIыпIи 130-кIэ нахьыб. Джыри мы илъэсым мары IыгъыпIи 3 Мыекъуапэ щырагъэжьагъ, ащыщ пэпчъ чIыпIэ 240-рэ иIэщт. Гъэсэныгъэм ылъэныкъо гъэкIэжьыгъэным илъэсищым къыкIоцI пстэумкIи сомэ миллион 730-рэ пэIуагъэхьагъ. ЕджапIэу республикэм итхэр компьютерхэмкIэ ыкIи нэмыкI Iэмэ-псымэу ящыкIагъэхэмкIэ зэрэзэтырагъэпсыхьагъэхэми къыкIигъэтхъыгъ.

АР-м псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем медицинэм епхыгъэ учреждениеу республикэм итхэр лъэхъаным диштэрэ оборудование дэгъукIэ зэтегъэпсыхьэгъэнхэм, цIыфхэм яфэIо-фашIэхэр икъоу агъэцэкIэнхэ амал яIэнэу гъэпсыгъэнхэм фэшI зэшIохыгъэ хъугъэхэр нахьыбэу къыхигъэщыгъэх. Медицинэм епхыгъэ объектэу республикэм итым инахьыбэр агъэцэкIэжьыгъ, ящыкIэгъэ оборудование дэгъухэмкIэ зэтырагъэпсыхьагъэх. НахьыпэкIэ Москва е нэмыкI къалэ зыфакIощтыгъэхэ медицинэ IэпыIэгъухэр джы тэ тиучреждениехэм къатын амал яIэ хъугъэ. Непэ Iэзэгъу уцхэмкIэ щыкIагъэ республикэм зэримыIэр министрэм теубытагъэ хэлъэу къыIуагъ. Джащ фэдэу программэу «Земский доктор» зыфиIорэм къыдыхэлъытагъэу врач ныбжьыкIэу нэбгыри 170-рэ къоджэ псэупIэхэм Iоф ащашIэнэу кIуагъэ, псэукIэ амалэу иIэр нахьышIу ышIыным пэIуигъэхьанэу нэбгырэ пэпчъ сомэ миллион фатIупщыгъ.

Министрэм игущыIэ ыуж АР-м и ЛIышъхьэ поликлиникэхэм яIофыгъохэм ядэгъэзыжьын, ахэр оборудование дэгъукIэ ыкIи кадрэхэмкIэ зэтегъэпсыхьэгъэнхэм нахьыбэу Iоф дашIэнэу къыфигъэпытагъ.

Нэужым зэхэсыгъом къыщыгущыIагъэх общественнэ IофышIэхэр, предпринимательствэм, медицинэм, гъэсэныгъэм, нэмыкI лъэныкъохэм ащылажьэхэрэр. Ахэм зыфэгъэзэгъэхэ Iофыр лъагъэкIотэнымкIэ, ащ федэ къафихьэу зырагъэушъомбгъунымкIэ къэралыгъор IэпыIэгъу къызэрафэхъугъэр къыхагъэщыгъ, республикэ пащэхэм яшIушIагъэу хэлъыр кIагъэтхъыгъ, «тхьашъуегъэпсэу» къараIуагъ.

АР-м и ЛIышъхьэ пстэури къызэфихьысыжьызэ, хэхъоныгъэхэм къащыуцунхэ гухэлъ зэрямыIэм, джыри пшъэрылъ гъэнэфагъэхэр зэрэзыфагъэуцужьыхэрэм къыкIигъэтхъыгъ, АР-м и Правительствэ, ащ ипащэ Iофэу ашIагъэм лъэшэу зэригъэразэрэр къыIуагъ.

— Джыри тапэкIэ цIыфхэм ялэжьапкIэхэм ахэдгъэхъонэу, кIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэмкIэ Iофыгъо республикэм имылъыжьыным тыкъыфэкIонэу, Iэзэгъу уцхэр икъоу аIэкIэдгъэхьанхэу, медицинэм, гъэсэныгъэм япхыгъэ учреждениехэм щыкIагъэу яIэхэр дэдгъэзыжьынхэу тыфай, нэмыкI шIоигъоныгъэу тиIэри бэ, — къыIуагъ республикэм и ЛIышъхьэ. — Экономикэм нахьыбэ хэхъоныгъэ етымыгъэшIэу а зэпстэури тфызэшIохыщтэпышъ, зэкIэми тызэдеIэзэ ары тыздэлэжьэн фаер. Тэ ащкIэ IэпыIэгъу къытфэхъунэу тызщыгугъырэри шъоры.

*ЦIыфхэм мылъкоу къаIэкIахьэрэр 2012-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, проценти 106,5-кIэ нахьыбэ хъугъэ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

КЪУАДЖЭМ ИШIЭЖЬРЭ ПIУНЫГЪЭМРЭ

Саугъэтхэр Щынджые къыщызэIуахых

Щынджые къыщыхъугъэхэ бизнесменэу Трэхъо Лыурэ драматургэу Мамый Ерэджыбэрэ ясаугъэтхэр непэ къоджэ гурыт еджапIэм ищагу къыщызэIуахыщтых. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхахьэм хэлэжьэщтых хабзэм икъулыкъушIэхэр, культурэм иIофышIэхэр, шIэныгъэлэжьхэр, бизнесымрэ промышленностымрэ апылъхэр.

Трэхъо Лыу.

— ШIэжьым имэхьанэ зыкъетэгъэIэты, — къытиIуагъ Щынджые къоджэ псэупIэм ипащэу Пратэкъо Муслимэ. — Промышленностым, литературэм, театрэм, нэмыкIхэм зафэдгъазэмэ, цIыф цIэрыIоу тичылэ къыдэкIыгъэр макIэп. Ахэр тэгъэлъапIэх, щысэ атетэхы. ПIуныгъэ Iофыгъоу зетхьэхэрэр тизэхахьэ непэ къыщытIотэщтых.

Хэгъэгу зэошхом лIыгъэ щызезыхьагъэхэм, тимамыр щыIакIэ пае зыпсэ зытыгъэхэм афэгъэхьыгъэ саугъэтхэр Щынджые къыщызэIуахыгъэх. Къуаджэм итарихъ, ищыIэкIэ-псэукIэ къэзыIотэрэ тхылъэу «Эхо древних синдов» зыфиIоу журналистэу Трэхъо Зубер къыдигъэкIыгъэм илъэтегъэуцо Щынджые щыкIуагъ. Уахътэм диштэу нэмыкI зэIукIэгъу гъэшIэгъонхэр, спорт зэнэкъокъухэр къуаджэм щызэхэщэгъэнхэм яIахьышIу хашIыхьэ Щынджые щыщхэм я Адыгэ Хасэу Мыекъуапэ щызэхащагъэм хэтхэм.

Мамый Ерэджыб.

КУЛЬТУРЭМ И ИЛЪЭС

Макъэм къыриIотыкIырэр гум лъэIэсы

Мариинскэ театрэм иорэдыIо хэхыгъэхэу Шагудж Маринэрэ Леонид Захожаевымрэ яконцертэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкIуагъэр культурэм и Илъэс фэгъэхьыгъ. Классикэм иромансхэм яхьылIэгъэ пчыхьэзэхахьэр цIыфхэр искусствэм куоу хэзыщэн зылъэкIыщтхэм ащыщэу тэлъытэ.

Леонид Захожаевыр Урысыем изаслуженнэ артист. Мэкъэ лъагэ зиIэ орэдыIу (тенор). Дунэе опернэ сценэм зэрэщашIэрэр Р. Вагнер иоперэхэм япартие шъхьаIэхэр къэзышIырэ урыс орэдыIоу зэрэщытыр ары. США-м, Канадэ, Германием, Францием, Чехием, нэмыкIхэм ягуапэу арагъэблагъэ.

Артист цIэрыIом зэрилъытэрэмкIэ, зэлъашIэрэ урыс опернэ орэдыIохэм щысэ зэратырихырэм ишIуагъэкIэ исэнэхьат нахь ыгъэлъапIэ хъугъэ. Искусствэм ишъэфхэм зафигъэсагъэу къытиIуагъэп, ау зэдэгущыIэгъум къызэрэщыхигъэщыгъэу, Ф. Шаляпиным, С. Лемешевым, Е. Образцовам, нэмыкIхэм шэн-хабзэу искусствэм халъхьагъэр лъигъэкIуатэзэ, классикэм ипроизведениехэр егъэжъынчых.

П. Чайковскэмрэ С. Рахманиновымрэ аусыгъэ романсхэу пчыхьэзэхахьэм щызэхэтхыгъэхэр дунаим щашIэ. ФортепианэмкIэ къадежъыугъэр Мариинскэ тенатрэм иартист цIэрыIоу, Дунэе зэнэкъокъум илауреатэу Дмитрий Ефимовыр ары.

Леонид Захожаевым уедэIузэ ухэщэтыкIы, романсым гупшысэ шъхьаIэу хэлъыр гъэтхэ къэгъагъым фэдэу къызэIуехы.

«Зы гущыIи къызэрэмыIорэм сызэредзэ, хьазабыр сэмыгъэщэч, сыгу оры зэтыгъэр», — къыщеIо романсым Л. Захожаевым.

ШIулъэгъу гупшысэу романсымкIэ къыриIотыкIырэр къабзэу, «мыцунтхъагъэу» зэхэохы. ЧIым тет цIыфыр щыIэныгъэм епхыгъэу зэрэгупшысэрэ шIыкIэм уфещэ.

Шагудж Маринэ Адыгеим щыщ. Артисткэм едэIу зышIоигъоу филармонием къэкIуагъэхэм сахаплъэшъ, сэгушIо. Адыгэ Республикэм искусствэхэмкIэ иколледж идиректорэу Хьэпэе Замир, кIэлэегъаджэу, тиартисткэ цIэрыIоу Даутэ Сарыет, орэдыIо ныбжьыкIэу Цышэ Зар, колледжым щеджэу тинэплъэгъу итыр бэ. Концертым чIэсых СтIашъу Юрэ, Пэрэныкъо Чэтибэ, МэщфэшIу Нэджэт, Нэгъэплъэ Аскэрбый, Бастэ Асыет, Хьакъуй Заремэ, нэмыкIхэу гущыIэгъу тызыфэхъугъэхэр.

Урысыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгеим инароднэ артисткэу Шагудж Маринэ Дж.Верди, П. Чайковскэм япроизведениехэр къеIох. Бзылъфыгъэ мэкъэ анахь лъэшкIэ (сопрано) романсхэр къыхедзэх. Ащ дакIоу, макъэр шъабэу егъэпсы, мэкIэ дэдэу ыIэтзэ узэрегъэдэIу.

Концертыр къызаухым филармонием ипащэхэр, искусствэр зышIогъэшIэгъонхэр М. Шагуджым IукIагъэх, студентхэм упчIэжьэгъу ашIыгъ.

— Мыекъуапэ тиконцертэу щыкIуагъэм ипрограммэ Леонид Захожаевым ыгъэхьазырыгъ. Сэ къысэлъэIугъэти, сигуапэу пчыхьэзэхахьэм сыхэлэжьагъ, — еIо Шагудж Маринэ. — Бэ тесымыгъашIэу Прагэ сыкIощт.

М. Шагуджым къызэрэтиIуагъэу, Москва, Санкт-Петербург, IэкIыб хэгъэгухэм ащыIэу концерт къыты зыхъукIэ адыгэ орэд сыдигъуи программэм хегъахьэ.

— Адыгэ орэдыжъхэмрэ классикэм иромансхэмрэ зы пчыхьэм къэпIонхэр къиныба?

— Адыгэ орэдым къэIокIэ хэхыгъэ иI, нэмыкI лъэпкъ орэдхэм атекIы. Сценэм укъытехьанымыпэкIэ адыгэ орэдым дэгъоу Iоф дэпшIэн фае. Адыгэ орэдхэр сикIасэх, сыгу къегущыIыкIых.

— Шъуигухэлъхэр къыжъудэхъунхэу шъуфэтэIо.

— Тхьауегъэпсэу. ШIукIэ Тхьэм тызэфехь.

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу АфэшIэгъо Фаинэ зэрищэгъэ пчыхьэзэхахьэм фэдэ концертхэр джырэ уахътэ лъэшэу тищыкIагъэх.

ДЗЮДО

НыбджэгъушIур ащыгъупшэрэп

Европэм, СССР-м дзюдомкIэ язэнэкъокъухэм медальхэр къащыдэзыхыгъэу, спортымкIэ дунэе класс зиIэ мастерэу Мыхьамэт Парчиевым фэгъэхьыгъэ шIэжь турнир Ингушетием щыкIуагъ. Адыгеим ибэнакIохэм зэIукIэгъухэм ухьазырыныгъэ дэгъу къащагъэлъэгъуагъ.

Адыгэ къэралыгъо кIэлэегъэджэ институтыр 1983-рэ илъэсым Мыхьамэт Парчиевым къыухыгъ. 1973-рэ илъэсым спорт бэнакIэхэм зафигъасэу Мыекъуапэ щиублагъ. СССР-м изаслуженнэ тренерэу Кобл Якъубэ ипащэу дзюдом ишъэфхэр зэригъашIэщтыгъэх. М. Парчиевыр Назрань къыщыхъугъ. ИкIэлэцIыкIугъор зыщыкIогъэ къалэм шIэжь зэнэкъокъухэр щызэхащэх.

Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ и Институт щеджэхэрэ Мерэм Андзаур, кг 60, Хьакурынэ Хьазрэт, кг 100, апэрэ чIыпIэхэр къыдахыгъэх. Джымэкъо Батыррэ, кг 60, Тулпэрэ Айдэмыррэ, кг 81-рэ, ятIонэрэ чIыпIэхэр къафагъэшъошагъэх. Къудайнэт Азэмат, кг 90-рэ, ящэнэрэ хъугъэ.

— Мыхьамэт Парчиевыр шIукIэ тыгу къэкIыжьы, — къеIуатэ Адыгэ Республикэм дзюдомкIэ ихэшыпыкIыгъэ командэ итренер шъхьаIэу Бастэ Сэлым. — СССР-м ихэшыпыкIыгъэ командэ хэтэу Европэм ичемпион хъугъэ, СССР-м идышъэ медальхэр гъогогъуитIо къыдихыгъэх, килограмм 71-м нэс къэзыщэчырэмэ якуп щыбанэщтыгъ. Физкультурэмрэ дзюдомрэ я Институт къыщызэIуахыгъэ Щытхъу пхъэмбгъум М. Парчиевым исурэт ит. Лъытэныгъэ зэрэфэтшIырэм ишыхьатэу ащ фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъухэм сыдигъуи тахэлажьэ. Тренерхэу тиспортсменхэр турнирым фэзыгъэхьазырыгъэхэм тафэраз.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакцием зыдэщыIэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр
4012
Индексхэр
52161
52162
Зак. 1336

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаIэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр
МэщлIэкъо Саид

Редактор шъхьаIэм игуадзэр — пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
Хъурмэ Хъусен